

OBRAZLOŽENJE

Odluke o Izmjenama i dopunama Statuta Općine Viškovo

Završnim odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 144/12) (u daljnjem tekstu: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona) i Zakona o lokalnim izborima (Narodne novine 144/12) propisana je obveza jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave da u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu zakona usklade svoje statute i druge opće akte s odredbama zakona. Zakoni su stupili na snagu 29. prosinca 2012. godine.

Najznačajnije promjene odnose se na prava, obveze, način rada i međusobne odnose izvršnog i predstavničkog tijela, s time da se odnosi unutar tekućeg mandata ne mijenjaju, jer je člankom 56. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona propisana odgoda primjene odredaba koje uređuju ova pitanja.

Također se odgađa primjena članka 13. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona do stupanja na snagu novoga Zakona o lokalnim izborima, kojim se uređuje izbor općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, jer se sada zamjenik općinskog načelnika, gradonačelnika odnosno župana iz redova nacionalnih manjina više ne bira zajedno sa općinskim načelnikom, gradonačelnikom odnosno županom, već istovremeno, ali na posebnoj listi kandidature. Prava nacionalnih manjina na zastupljenost u predstavničkom i izvršnom tijelu uređena su Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine 155/02/, 47/10 i 80/10). Prema posljednjem popisu stanovništva na području Općine Viškovo srpska nacionalna sudjeluje s 5,86 % u broju stanovnika, koje nosi pravo na jednog člana nacionalne manjine u predstavničkom tijelu.

Članak 1. Izmjena i dopuna Statuta Općine Viškovo (u daljnjem tekstu: Izmjena i dopuna Statuta) usklađen je sa člankom 22. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona temeljem kojeg je propisano da Općinski načelnik sklapa sporazum o osnivanju zajedničkog upravnog tijela, što iz prijašnjeg Zakona nije proizlazilo.

Članak 2. Izmjena i dopuna Statuta usklađen je sa člankom 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona.

U članku 3. Izmjena i dopuna Statuta propisuje se da u slučaju kada referendum predloži propisni ukupni broj birača, Općinsko vijeće uz prethodnu provjeru od strane središnjeg tijela državne uprave nadležnog za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu o ispravnosti prijedloga, u roku od 30 dana od primitka odluke o ispravnosti prijedloga raspisuje referendum (o tome se ne glasuje, donosi se deklaratorna odluka).

Člankom 4. Izmjena i dopuna Statuta propisano je da Općinsko vijeće ima 17 članova (do sada je bilo 16), jer je člankom 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona članova predstavničkog tijela određen prema broju stanovnika (u jedinicama koje imaju više od 10.000 do 20.000 stanovnika predstavničko tijelo ima 17 članova).

Članak 5. Izmjena i dopuna Statuta usklađen je sa odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i člankom 104. Zakona o lokalnim izborima, te nema potrebe da ostane članak 32. Statuta koji je brisan člankom 6. Izmjena i dopuna Statuta.

Članak 7. Izmjena i dopuna Statuta usklađen je sa člankom 7. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona što predstavlja novinu u odnosu na prijašnji Zakon.

Člankom 8. Izmjena i dopuna Statuta propisani su razlozi raspuštanja Općinskog vijeća čime se vrši usklađenje sa člankom 44. i člankom 46. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona.

Članak 9. i 11. stavak 2. Izmjena i dopuna Statuta usklađeni su sa odredbom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona kojom se sada propisuje da vijećnici imaju pravo na naknadu za obnašanje funkcije, ali ne i naknadu troškova, s time da se naknada uređuje posebnom odlukom predstavničkog tijela.

Člankom 10. Izmjena i dopuna Statuta propisana je obveza predsjednika predstavničkog tijela da statut, poslovnik, proračun i druge opće akte dostavlja u roku od 15 dana od donošenja predstojniku ureda državne uprave u županiji s izvatkom iz zapisnika (do sada je to bila obveza Općinskog načelnika), s time da ih je bez odgode dužan dostaviti Općinskom načelniku.

Člankom 11. stavkom 1. Izmjena i dopuna Statuta izvršeno je usklađenje sa člankom 8. Zakona o lokalnim izborima kojim je propisano početak, odnosno prestanak mandata vijećnika što je novina u odnosu na prijašnji Zakon.

Članak 12. Izmjena i dopuna Statuta usklađen je sa člankom 80. Zakona o lokalnim izborima, kojim je propisan prestanak mandata člana predstavničkog tijela. Do sada je mandat članu predstavničkog tijela prestao ako je bila donesena pravomoćna sudska odluka o oduzimanju poslovne sposobnosti odnosno sudska odluka o ograničenju poslovne sposobnosti, a sada samo ako je pravomoćnom sudskom odlukom potpuno lišen poslovne sposobnosti. Također je jasnije propisano da prestanak mandata ne nastupa danom objave prebivališta, već danom prestanka prebivališta.

Člankom 13. Izmjena i dopuna Statuta uređeni su novi slučajevi mirovanja mandata člana predstavničkog tijela u skladu s člankom 79. Zakona o lokalnim izborima. Novina je da u slučaju kada član predstavničkog tijela tijekom mandata prihvati obnašanje nespojive dužnosti, a ne obavijesti o tome predsjednika predstavničkog tijela u roku od 8 dana od dana prihvaćanja dužnosti, mandat mu miruje po sili zakona. Nadalje, jasno je propisano i što se događa ako član predstavničkog tijela po prestanku obnašanje nespojive dužnosti ne podnese u roku od 8 dana pisani zahtjev za nastavak obnašanja dužnosti člana predstavničkog tijela. Ako član predstavničkog tijela u propisanom roku propusti obavijesti predsjednika predstavničkog tijela o nastavku obnašanja dužnosti ne gubi mandat (u praksi je do sada bio stav da članu predstavničkog tijela protekom roka prestaje mandat protekom osmog dana), već se smatra da mu mandat miruje iz osobnih razloga. „*Mirovanje mandata iz osobnih razloga*“ je također novina u Zakonu koju član predstavničkog tijela ima pravo koristiti jednom tijekom trajanja mandata s time da mirovanje mandata iz osobnih razloga ne može trajati kraće od 6 mjeseci.

Člankom 14. Izmjena i dopuna Statuta utvrđeno je novo pravo člana predstavničkog tijela i „imunitet“ člana predstavničkog tijela u skladu s člankom 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona.

U članku 15. Izmjena i dopuna Statuta je sukladno novom načinu utvrđivanja prestanka mandata izmijenjena nadležnost mandatne komisije.

U članku 16. Izmjena i dopuna Statuta stavku 1. propisan je početak i trajanje mandata Općinskog načelnika. Članak 16. također je usklađen s člankom 21. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona kojim je propisano da je izvršno tijelo nadležno za imenovanje i razrješenje predstavnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprava u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društva i drugih pravnih osoba u vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, s time da je radi transparentnosti rada dužno u roku od 8 dana od dana donošenja odluke istu dostaviti predstavničkom tijelu i objaviti je u službenom glasilu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 17. Izmjena i dopuna Statuta je usklađen s člankom 19. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona, kojim se propisuje kraći rok za postupanje Općinskog načelnika ako ocijeni da je općim akt predstavničkog tijela povrijeđen zakon ili drugi propis (do sada je rok bio 15 dana).

Članci 18., 19. Izmjena i dopuna Statuta izmjenjeni su obzirom da Općina Viškovo prema broju stanovnika spada u jedinice lokalne samouprave koje imaju više od 10.000 stanovnika, te imaju dva zamjenika.

Članak 20. Izmjena i dopuna Statuta usklađen je sa člankom 50. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona.

Članak 21. je usklađen s člankom 93. Zakona o lokalnim izborima, a novina je da u slučaju prestanka mandata Općinskog načelnika prije isteka 2 godine mandata pročelnik upravnog tijela nadležnog za službeničke odnose u roku od 8 dana obavještava Vladu Republike Hrvatske o prestanku mandata Općinskog načelnika radi raspisivanja prijevremenih izbora za novog Općinskog načelnika.

Člankom 22. uređuje se sukladno članku 14. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona opoziv Općinskog načelnika putem referendum. Ostao je isti postotak građana koji mogu tražiti raspisivanje referendum, 20% ukupnog broja birača, ali je novina da predsjednik predstavničkog tijela takav prijedlog dostavlja središnjem uredu državne uprave nadležnom za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu radi utvrđivanja da li je prijedlog podnesen od potrebnog broja birača. Isti se propisuje i člankom 14. kad raspisivanje referendum traži 20% ukupnog broja birača. Ako središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu utvrdi da je prijedlog za raspisivanje referendum ispravan, predstavničko tijelo je dužno u roku od 30 dana od dana zaprimanja odluke o ispravnosti prijedloga raspisati referendum.

Članci 23., 24., 25., 26. i 27. izmjenjeni su obzirom na provedene izbore za Vijeće srpske nacionalne manjine.

Članak 28. usklađen je sa člankom 28. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona kojima se prepušta statutu ili općem aktu predstavničkog tijela da uredi sva pitanja vezana uz izbore i obavljanje dužnosti članova vijeća mjesnih odbora, s time da se članovi i nadalje biraju na neposrednim izborima, tajnim glasovanjem, razmjernim izbornim sustavom. Novina je da se predsjednik vijeća mjesnog odbora više ne bira tajnim glasovanjem, već većinom glasova svih članova.

U članku 30. propisana je odgoda stupanja na snagu pojedinih odredba sukladno zakonu.

Predlaže se Općinskom vijeću da obzirom na prednje iznijeto donese Odluku o izmjenama i dopunama Statuta Općine Viškovo.

Općinski načelnik

Goran Petrc, prof.